

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vas-árnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Ny. évfolyamra 2 korona 50 fillér félre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt arjegyzék szerint számít fel.

Pályaválasztás.

A diáksereg ismét útban volt az iskolák felé Minden évben megindul ez a vándorlás és vele a szülők gondja a pályaválasztás dolgában. És nem kis gond az, mely egy élet jövője fölé dönt, mert sok körülmény kell tekintetbe venni. A gyerek tehetsége, a szülék társadalmi állása és vagyoni viszonyai, családi összeköttetések, a pályák túltömöttsége: mind förtőlora vétetnek. Egyaránt nyomós és döntő okok ezek a választásnál.

Ami különösen a pálya túltömöttségét illeti, van a nemzetgazdaságtannak egy sarkalatos elmélete, mely azt tanítja, hogy egy kereseti ágál sem szaporodhat meg túlságos mértékben — legalább hosszabb időre — a foglalkozást keresők száma, mert amely pályán a megélhetés nagyobb küzdelemmel jár, onnét a munkások áramlata mindig más, kedvezőbb térre húzódik, míg az egyensúly helyre nem állott. Aki ismeri a magyar társadalmi életet, nem nehéz rájönnie, hogy ez az elmélet a mi viszonyainkra alig alkalmazható.

Gazdasági életünk fejletlensége hozza magával, hogy nálunk nincs meg a kenyérkereseti forrásoknak az a végtelen változatossága, mely megvan a magasabb kultúrával bíró nemzeteknél. Ott a munka: tisztesség, és minden foglalkozás, mely anyagi jólétet biztosít, társadalmi állást ad az embernek. Minden ember annyit ér ott, amennyivel hozzájárul a közjólet, a nemzeti vagyonosodás előmozdításához. Nálunk nagyon sok tekintetben megfordítva van.

Mi különbséget teszünk tisztességes és nem tisztességes foglalkozások között. De a nem tisztességesek közé nem azt soroljuk, ami erkölcsileg becstelenné teszi az embert, hanem azt, amely foglalkozás szerint tekintélyt nem ad. Mert abban a képtelen fogalomzavarban élünk, hogy kinek-kinek tekintélyt nem a szerint mérjük ki, hogy mennyiben munkálja magának és ezzel együtt az egész társadalomnak jólétét, vajon hasznos, becsületes munkát végez-e vagy nem; — hanem egészen sajátos és csakis a magyar társadalmi viszonyok ismeretével megfejtethő mérték szerint. Leghívebben fejezi ki ezt a mértéket az a „dijnokjelölt úr“, aki az iparosokat „plebejus népségnek“ nevezi.

Mert ez a magyar középosztály felfogása. Aki ezt kifejezte, az az *úrféle* képezi a válaszfalat a két osztály között, az iparososztály még azon alul kezdődik...

Ez a felfogás az, mely a magyar ifjakra nézve olyan nehéz teszi a pályaválasztást és amely a keresetforrások egész sokaságát zárja el a magyar középosztály elől. Kevés hát a pálya, melyek közt választhat és azért e keveset árasztja el, ha az azon való boldogulás nincs is arányban a rá fordított költséggel és fáradtsággal. Ez a felfogás az oka, hogy egy középosztálybeli ifjú lehet proletárra számtalan esetben, de tisztesség iparossá csak igen ritkán lesz. Mert ha elzüllik esproletár lesz, — sajnálkoznak rajta, de legalább embernek tartják, sőt ha párbajozik, vagy ősei vannak, g a v a l l é r n a k i s; míg ha iparossá lesz, örökre ki van lökve abból a körből, melyben született és amelyben nagyobb képességgel és szorgalommal élni lett volna hivatva.

Hogy az anyagi érdekek iránti érzék és gyakorlati üzleti szellem teljes hiánya, mely e felfogást jellemzi, mennyire káros nemzetgazdasági tekintetben: ezt nem szükséges fejtegetni. Mikor valakinek a jövőendő életpályája forog kérdésben, soha sem valami általános nemzeti érdeket szoktunk mérlegelni, hanem az egyén érdekét. De ez az egyéni érdek a legtöbbször összeesik a társadalom érdekével is. Már pedig sem az egyes embernek, sem a társadalomnak nem érdeke az, hogy azoknak a nagy számát szaporítsuk, kik a magasabb képzettséget igénylő pályákon a boldogulás ezernyi nehézségeivel való küzdelemben kifaradva elzülnek, vagy képzettség tekintetében meg se közelítik azt a fokot, melynél kedvező anyagi helyzetre reményük lehet. Mert aki próbálta, jól tudja, hogy összeköttetések nélkül mára lángelmének és a szivós kitarasnak olyan mértéke szükséges, ami nem minden emberben van meg. A valódi tehetség természetesen a leggyakrabban felküzd magát; csak az a baj, hogy azt mással pótolni nem mindig, elsajátítani pedig soha sem lehet.

Azért most is, mint már évek óta tesszük, — mikor itt az iskolai év kezdete, nem ajánlhatjuk eléggé a megfontolást a pályaválasztásnál. Nagyobb képzettséget igénylő pályákon csak nagyobb tehetségek küzdhetik fel magukat, míg szerényebb tehetséggel az iparos- s általában az úgynevezett

k e n y é r p á l y a az, melyen boldogulni leginkább lehet kilátás.

Nem, mintha ezek a pályák semmi képzettséget vagy nehézséget nem igényelnének; — sőt ellenkezőleg, csak az képes ott is igazi sikert elérni, aki erre megfelelő előkészülettséggel lép; — de természetes, hogy ez az előkészülettséggel sokkal kevesebb, mint ami a tudományos pályához szükséges és éppen ezért könnyebben és szerényebb tehetség mellett is megszerzhető.

Állam és községek vetélkednek az újabb időben olyan tanintézetek felállításában, melyek arra volnának hivatva, hogy az iparosknál is föltétlenül szükséges általános közpolgári műveltséget megadják az illetőknek; csak az a baj, hogy ezek az intézetek — legalább a vidék legnagyobb részében — legkevésbé nevelnek iparosokat. Ritka eset, hogy néhány gimnáziumi vagy polgári osztályt végzett növendék tisztességes kézműves foglalkozást válasszon magának; inkább ha nem tud tovább haladni, felcsap önkéntes napdijasnak. Mert hát az a reakcionárius szellem, mely az egész társadalmat átlengi, nem kiméli meg azt a fejlődő gyermeket sem, ki az életet csak külszínéről itéli meg. De ha maga a környezete nem becsüli meg azt a munkát, mely kenyeret, sőt az iparkodónak jólétet is ad, hogyan becsülhetné meg az, ki annak jelentőségét, áldásait még nem ismeri?

Pedig hány fiatal ember lett volna boldoggá iparos pályán azzal a tőkével, melyet a szülék eredménytelenül költöttek rá, vagy maga könnyelműen elfecsérelt? — Mert a tőke nagy úr, de az üzletnél, az iparosnál a legnagyobb; ott az a boldogulásnak, a képzettség mellett egyik alapfeltétele, melyet a munka és a szorgalom megszerzethet. Azért tartjuk a legnagyobb veszedelemnek azt a felfogást, mely éppen a vagyonos osztályt zárja el attól a foglalkozástól, mely a befektetett tőkét a legdúsabban gyümölcöszteti.

Minden időnek megvannak különben a maga nézetei, melyekhez a nagy tömeg alkalmazkodni szokott. A mai kort különösen anyagiasnak nevezik épp azért, ami ennek a kornak a dicsőséget képezi. Mert azt tekintti főfeladatának, hogy az életet minél kellemesebbé tegye és megbecsüli azt a munkát, mely e célhoz egy pályával is hozzájárul. S megbecsüli különösen azt az iparospályát, mely-

hez az újabb időnek minden nagyobb vívmánya, az emberi ész és találékony-ság győzelmének dicsősége fűződik; így millióknak tette hozzáférhetővé az élet azt a kényelmét, mely azelőtt fejedelmek kiváltsága volt.

Igaz, hogy ez a nézet, az anyagi munkának ez a megbecsülése még nem általános; nem különösen — mint nálunk — ott, hol az ipar még kezdetleges állapotban van és ahol egy művelt és vagyonos iparosztály, mely nagyobb tőkével és szakképzettséggel folytatja üzletét és éppen ezért nagyobb tekintéllyel is bír, még megalakulni nem tudott. De azt hisszük, hogy a megalakulás feltételei már mind megvannak nálunk is és az újabb időnek ez a legdemokratikusabb eleme nagyobb városainkból, hol már csakugyan ez képezi a társadalom egyik legtekinthetőbb tényezőjét, lassanként kezd már kiterjeszkedni a vidékre is — és nincs már messze az idő, mikor a magyar ifjakkal épp úgy becsülvényt fogja képezni egy jövedelmező iparvállalat bírása, mint amilyen nagy vágyakkal és magas reményekkel törnek most arra, hogy a hivatali ranglétra végtelen fokozatain — lassú csigalépésben végigmásszanak.

A korcsmárosok iparengedélye. Megint egy meglepő húzást tettek felülről az eddigi hatósági intézkedéseken és törültek belőle egy olyan eljárást, amely eddig törvényesen ismert gyakorlatban volt. Egyszerűen dezavualja a miniszter a közigazgatási hatóságot azzal, hogy egy határozatában most kimondja:

„A korcsmaüzlet gyakorlásához, a pénzügyi hatóság engedélyén kívül, iparengedély nem szükséges.”

No, ennek örülnek meg már a korcsmárosok igen nagyon. Eddig nem így volt. Az italmérsi engedélyhez eddig ki kellett váltani minden korcsmárosnak az iparengedélyt is, így tudta mindenki. Így tudta a hatóság is. Most pedig azt mondja a miniszter, hogy — elég az italmérsi engedély, iparengedély nem kell. Ezzel megkönnyíti a korcsmai jog szerzést, megkönnyíti a hatóságok feladatát és megkönnyíti a közigazgatási pénztárt, ahova az iparengedélyekért fizetni kellett azelőtt a korcsmárosoknak. Egy adott esetben, amelyben a közigazgatási hatóságok elítéltek egy korcsmárosot, mivel iparengedélyt nem váltott a kimérsi engedély mellé, hozta a miniszter e jelzett érdekes határozatát, a következő indokollással:

„Igy kellett határoznom, mert hivatali elődömnök 1891. évi március 6-án 9417. sz. a. kiadott körrendelete szerint, a szeszitalok kimérsével foglalkozó üzletek, ugyanint bormérések, korcsmak, sörházak és pálinkamérések kizárólag az állami italmérsi jövedékről szóló 1888. évi XXXV. illetve az ennek helyébe lépett 1899. évi XXV. t. cikk rendelkezései alá esvén, ezen üzletek megkezdésére és gyakorlására az engedélyt, az előidézett törvény 3. §-a, illetve az utóbb idézett törvény 7. §-a értelmében, az üzlet helyére illetékes kir. pénzügyigazgatóság adja meg s ugyancsak a hivatkozott rendelet értelmében az 1884. évi XVII. t. cikk 10. §-ának azon rendelkezése, mely szerint a föl-

sorolt italmérsi üzletek engedélyhez kötött iparoknak minősítették s azok gyakorlásához iparengedély volt kieszközlendő, az italmérsi jövedékről szóló s fentebb idézett törvények határozmányai által hatályon kívül helyeztetnek tekintendő s azok, aki a pénzügyi hatóság részéről kimérsi vagy kismértékben való elárúsításra való engedélyt kapnak, ebbeli üzletükre az iparhatóságtól külön engedélyt kérni nem kötelesek. (L. az 1888. évi XXXV. t. cikk 3. §-ának utolsó, illetve az 1899. évi XXV. t. cikk 7. §-ának 5. bekezdését) Ezeknél fogva tehát vádlottnak korcsmai üzlete gyakorlásához nem kellett iparengedélyt váltania s így ennek elmulasztása miatt büntetésnek sincs helye.”

A közvilágítás ügye.

Térjünk rá most arra, milyen vállalatnak ígérkezik, a Siemens és Halske cég számítása szerint, ez a villamos közvilágítás, mely a magánvilágításra is szép monopóliumot biztosít a vállalkozónak s aztan vonjunk ebből következtetést arra: mi legyen a kibontakozás, mi módon lehetne ezt a vállalatot realizálni?

A nevezett cég számításba vesz 600 közfogyasztási és 4 ivlámpát az utcákra, 450 lángot színházra és baltermekre, 400 lángot vendéglőkben, palinkamérésekben és gyógyszerárakban, 600 lángot korcsmakban, kávéházakban, sütőhelyiségekben, 500 lángot üzleti helyiségekben és 1800 lángot magánlakásokban. E lángok évi égési óratarata természetesen nem egyforma, de 1000 és 2000 óra közt váltakozó úgy, hogy ez alapján a cég évi 3 millió 690 ezer órai égési órát hoz ki összesen, ami 206 640 kilowattórát villamos áramnak felel meg, mihez azonban effektíve 282 400 kilowattórát áram előállításra szükséges. Veszteségként áll még elő ezenkívül a transzformátorokban és a világítási üzletnél 18000 kilowattóra és a vezetékben 2000 kilowattóra, így, hogy — a fent elősorolt fogyasztást véve alapul, a valóságban a vállalatnak évenként 402 400 kilowattóra áramot kell előállítani, hogy kötelezettségeinek a várossal és a számításba vett magánfogyasztókkal szemben megfelelhessen.

Az áramfogyasztás ez a számítása képezi már most a kulcsát a vállalat üzembelen tartása éves költségvetésének. Miután — meg lehetően silány köszönetet véve fel — tudják, mennyi szükséges a tüzelő anyagból kilowattóránként, — ebből kiszámítják, hogy a szentesi telep közfogyasztására lesz évenként 170 vagonrakomány, vagyis 169.68 méter-máza kőszén. 1 frt 5 krajval számítva 17816 frt kenő és tisztítóanyagra 756 „ kereskedelmi és üzemvezető fizetése 1200 „ főgépezés és műszaki ellenőrzés 2000 „ két-gépkezelő fizetése összesen 1300 „ két tüzelő évi fizetése 1100 „ két napszámos 800 „ 4050 db. lámpa szerzési és felügyelődíja 1010 „ izzólámpák pótlására 1050 „ az ivlámpák szépalcáira 160 „ tűzbiztosításra és előre nem láthatókra 1500 „ a befektetési tőke 3 és fél százalékos kamattal mellettel való törlesztése 1368 „ a malomtelep-veléltáranak amortizációja 1800 „ gépek és épületek általános jövedékben tartása 8450 „

41310 „

A vállalat évi kiadása tehát, beleszámítva a befektetett tőke amortizációját is, volna összesen 41310 frt.

Ez ellenében számításba vesz a Siemens és Halske cég, bevételként:

a közvilágítás után	9000 frtot
450 színházi és baltermi lámpa után	1000 „
400 drb. szállodai, vendéglői lámpa után, átlagárnak évi 24 frtot véve	9600 „
kávéházak, korcsmak, sütők és nyílt házakra	18000 „
hivatalok, irodák, kórházak és intézetekre	9600 „

magánfogyasztásnál, átlag 7 frtra véve	9100 „
üzletihelyiségekre 800 lángot a 16 frt	8000 „

Összes bevételként tehát 64300 frtot, mely összegből levitvén a városi hivatalok világitásának szerződés szerint való ingyenes szolgáltatásnak 300 frtot, maradna nyers bevételként 64000 frt.

Ebből a nyers bevételből uti le a cég az évi tartási költséget és így remélt előállítani évi 22689 frt tiszta nyereséget, mely összeg a befektetett 170000 vagy 180000 frt tőke 12.8 százaléka kamatozásának felel meg azon fölül, hogy már e tőke amortizációja is fel van véve az éves költségvetés kiadásai közé 3168 frttal.

Mi előttünk azonban, akik Szentest a nevezett cégnél jobban ismerjük és tudjuk, mire lehet és szabad egy ilyen vállalatnál realisan számítani, első tekintetre nyilvánvaló, hogy ez a számítás nem realis és akik ebben reménykedve mennének bele a vállalatba, nagyot csalódnának.

Első sorban is nem realis a kiadások számbavételénél az, hogy a cég 3 és fél százalékos kamattal vesz fel a befektetési tőke törlesztését, mert a mai pénzügyi viszonyok közt és előre láthatóan kiszámíthatatlan időig nincs az a bank vagy pénzintézet, mely 3 és fél százalékosra finanszírozza egy ilyen összegű vállalatot. Mindég a 170000 frtot véve tehát alapul a vállalat létesítésénél, mi ennek az annuitás atlagban, az arfolyamvesztéseket is számításba véve, 6 százalékosra vessük fel és így az amortizáció költségét realisan nem 3168 frtra, hanem 10200 frtra tesszük.

Egyebekben elfogadjuk a kiadásokra nézve a cég éves költségvetését, mely ezek szerint 41310 + 7124 = összesen 48 434 frt volna.

Az évi bevételek tekintetében realis a cég számításában a közvilágítás fixsz tétéle 9000 frttal, a színházakra és baltermekre számított 1000 frt, és a szállodákra és vendéglőkre számított 9600 frt.

Hogy azonban az utóbbi tételben fölül a vállalat meg kávéházak, korcsmak, sütőhelyek és nyílt házak után évi 18000 frtot bevehessen: ez ekkor is lehetetlenség, ha valamennyi ilyen hely a városban van, mind egyszerre bevezetné is a villamvilágítást és így alighanem a közepáruzt lesz helyes itt számításba venni, vagyis azt, hogy ezek után szintén remélhető mintegy 9600 frt. évi bevétel.

Ugyancsak téves a hivatalokra, irodákra pénzügyi tételre és kórházra számított 96000 frt évi bevétel is, melyet szintén batran az előirányzat felére, vagyis 4800 frtra lehetne leszállítani, valamint hogy az üzletihelyiségek világitásából se célszerű többre számítani mintegy évi 6000 frttal.

Ellenben bizonyosra vehető, hogy ha az első 1—2 évben nem is, de hovatovább a magánlakások világitása jóval túl fog emelkedni az előirányzásba vett 9100 frttal, úgy, hogy itt meg viszont — a vállalat egész időtartamát véve alapul, — az átlagos évi bevétel, a családok kizárásával is lehet 14000 frtra tenni.

Igy számítva, volna az évi bevétel 47400 frt, vagyis — szemben 48 434 frt realis évi kiadással, mutatkoznék 1034 frt évi deficit, mely jölhet talán elenyészhet az évek folyamán, sőt talán valamelyes évi tiszta nyereség is alhatna talán elő, de mindenestre annak a bizonyosságot szolgáltatja, hogy a cég által adott alapon ez a vállalat haszonnal nem realizálható és így tehát más a lapot kell keresni és találni, mely azt jövedelmezővé tegye.

Ujdonságok

Szentes, 1900. szeptember 6.

— Elhalasztott esküdtészi tárgyalás.

Nagyon elfásultak az idegeink, nem kelt nálunk érdeklődést már egy sajtóper sem, amire pedig még 6—8 év előtt is egész népvándorlás indult meg rendszerint Szentesről Szegedre. A f. hó 4-re színtén esküdtészi

tárgyalás volt kitzúve a Szeged Mars téri törvénypalotában, úgynevezett szenzáció s tárgyalás, mert hivatalból indult meg a sajtóper Szentese város polgármesterének hírlapi megrágalmazása miatt Gálffy Sándor ellen, aki erősen bizonykodott a lapjában mindég hogy nekisajtóper kell, ő ott akarja is. Joggal bebizonyítani, hogy Lakos polgármester 5000 frt sápot kapot az ütéptési vállalatnál, erősen sápolat az új ütéptési építésénél meg a villamvilágítási vállalatnál is. Joggal várhatta hát mindenki, hogy izgalmas lesz a f. hó 4-ki esküdszéki tárgyalás és nagy az érdeklődés annak lefolyása iránt, meg hogy Gálffy csakugyan ég a vágytól, előadni a bírak előtt a maga bizonyítékait, melyekkel a polgármestert erkölcsileg agyonüti. No hát, minden irányban egészen alaposan megcsalatoztunk. Érdeklődés nem volt, mindössze 5-6 szentesi ember utazott Szegedre a tárgyalás napján, ezek közt kettő hivatalból, kettő azért, mert bent szintén egyéb dolga volt. Talán kettő csupán érdeklődésből. De a szegediek is elfásultak már a mi megyénkbeli vagy szentesi szenzációk iránt, mert a tárgyaló teremben a közönségnek fentartott padokorban alig 20-25 haligát foglalt helyet. És — családunk a szenzációban is, mert az bizony — nem volt. Gálffy bizonyítási vágya elpárolgott, nem bizonyítani akart, hanem — halasztást kért. Mikor ugyanis a törvényszék megalakults az esküdtek jelenlétét megállapították, a Jobban által elővezetett vádiottat az általános kérdésekre kihallgattak és az esküdtek ki-sorsolásába akartak fogni, Gálffy Sándor felemelkedett és kérte a törvényszéket, hogy a belügyminiszterhez Lakos ellen benyújtott panaszlevele folytán, melyben most folyik a közigazgatási vizsgálat, melyből talán fegyelmi vizsgálat is lehet, halasszák el annak befejezéséig az esküdszéki tárgyalást. Mikovich kir. alügyész, a vád képviselője ellenezte a tárgyalás elhalasztását, mert erre törvényes okot fenforogni nem lát. A törvényszék aztán határozat-hozatalra vonult vissza és fél órai tanácskozás után az elnök kihirdette a határozatot, mely szerint — tekintettel a folyamatban levő közigazgatási vizsgálatra — a tárgyalást elhalasztják. A határozatot az esküdtek nagy lelki megkönnyebbüléssel fogadták, mert leg-abb az napra megmenekültek farszító és felelősségteljes tisztük köteleesség-teljesítésétől.

— A megyei közkórház tervei jóváhagyva. Csongrád megye a milleniumi évben határozta el, hogy — egyebek közt — hazánk 1000 éves történeti fentállásának nagy nemzeti ünnepeit egy vármegyei közkórház létesítésével örökíti meg, melynek céljaira átveszi Szentese városnak a kurcpartti utcában, a görögönél levő kórházát telekkel, épületekkel, felszereléssel együtt. A várossal ez irányban folytatott tárgyalások hamarosan kedvező eredménnyel is végződtek, a törvényhatósági bizottság megszavazta az új közkórház építési költségét, az előirányzat szerint és elkészítették az építési terveket is egy műtéptésszel. Ennek bizony már 4 év. A tervek azóta hol felvándoroltak a minisztériumhoz, hol meg lejtöttek onnan a megyébe, mert hát — odafent mindig találtak azokon valami változtatni valót még akkor is, mikor a tervező műtéptész szigorúan a fentről kapott utasítások szellemében dolgozta azokat idelelt át. Közben persze az építési költségvetés végösszege is egy-

re nagyobb lett. Végre aztán a műtéptész azt tette, hogy az újból módosítás végett leküldött terveket felvitte és fent a minisztériummal eszközölte a kívánt változtatásokat, hogy továbbra kifogás alá ne esenek. Így aztán végre célt értünk. Az újra át-dolgozott terveket most már nem kifogásolták tovább és azok, a minisztérium részéről most már jóváhagyva, leérkeztek a vármegyéhez. Az át-dolgozott építési terv szerint, szemben a 160000 korona eredeti költségvetéssel, az új vármegyei közkórház 177324 korona 56 fillér költséggel van előirányozva. Csató Zsigmond dr. alispán ezt az új költségvetést, megszavazás végett az októberi megyegyűlés elé terjeszti és ha ott határoztak, hirdeti meg a vállalatra a versenyt úgy, hogy a közkórház építését a jövő év kora tavaszán megkezdhessek.

— Átvonuló katonaság. A f. hó 14-én 1-2 század huszárság érkezik Szentesre, megfelelő szamu tiszt és törzstiszt kíséretében. A katonák valami hadgyakorlatról vannak hazatérőben állomáshelyükre és ebbe az útjukba esik bele Szentes, ahol aztán 15-én megpihennek, 16-an pedig továbbmennek. Olyan ritka eset nálunk a hadfiak átvonulása, hogy eseménynek is beválk és mint eféle nevezetesség kerül bele a hír lapunkba is.

— Gyűlés a Duna-Tisza közti csatorna ügyében. Csongrádon — mint bennünket onnan értesítenek — a községi előjáróság részvételével, — igen népes gyűlést tartottak az ottani községi képviselők és birtokosok abban az érdekében, hogy a kormánytól a Duna-Tisza közti csatornának olyatén kiépítését szorgalmazták, hogy annak beágazása közvetlenül Csongrád alatt legyen a Tiszába. A lelkeshangulatban lefolyt gyűlésen aztán egy emlékiratot fogadtak el, melyet a kormányhoz terjesztenek fel és amelyben a csatornaépítés mielőbb való megvalósítását kérelmezik.

— Festett világ. Szombaton vonult be hozánk Pesti I. h. s. Lajos szabadkai szingazgató a társulatával és ugyanaz nap este megnyílik ismét a városi színházkapuja, hogy kellemes szórakozásra gyűjtse be a közönséget. Pesti I. h. s. Lajos most is nagy társulattal jön hozzánk, mert egész téli személyzetét magával hozza. A működő személyzet 17 nóból és — a karmesterrel együtt 19 férfiszereplőből áll; ezenkívül van az igazgató, diszmetter, ruhátárnok, szertárnok és a nyolc tagból álló színházi zenekar. Új tagjai a színtársulatnak már kezdenek egyenként Szentesre szállingózni nyári szünetükből és a bérletgyűjtést is megkezdte tegnap Ernői Emil, a társulat egyik fiatal színese, elég szép eredménnyel. Hogy mivel kezdik meg színészeink az előadások sorát? Nem bizonyos még; valószínű azonban, hogy az Aranykaka lesz az évad megnyitója. Jelentősebb kérdés különben is az: mi lesz a színház világításával? Mert a villamvilágítás pár nap óta ismét szünetel. Úgy értesülünk, hogy a szingazgató, — a legrosszabb esetben — petróleum-lámpákkal fog világítani.

— Építkező egyház. Egyházaink sorban építkeznek. Több év előtt a ref. egyház építette fel Kossuth-téri nagy bérházát, a mult évben az evang. egyház emelt diszes új paplakot, az idén pedig a görög egyház csinította ki a Kossuth utcát egy szép nagy épülettel, melynek földszintjén ütlehelyiségek vannak, emelete pedig paplak. Most a zsidó egyház is építkezni készül. Az egyház iskolája ugyanis maholnap használhatatlan állapotba jut, a templom mellett levő telken pedig a kántor és egyházi lakása már-már roskadozik. Az egyházi képviselő közgyűlése ezért el is határozta már elvben, hogy lehető rövid idő alatt új, központi épületet állít a templom mellett levő telken, melyet a temp-

lomtelekből akarnak kibővíteni úgy, hogy ott egy földel alá kerüljenek: a tanterem, a tanítók, kántor, egyházi lakása és a paplak. A terv keresztülvételénc előkészítésére egy 5 tagú bizottságot küldtek ki és egyben elhatároztak azt is, hogy az építkezési költségénc egy részét a mai iskolaépület telkénc eladásával elérhető vételárból fedezik. Az egyház ez az iskolatelke a Kossuth-utcában, tehát a város legforgalmasabb főútcájában van és így remélheti az egyház, hogy azt eladóvá téve, új központi épületénc költség-fedezetére — a vételárban jelentékeny összeg áll majd a rendelkezésre.

— Sertésvész Horgoson. Horgos községben járványosan lépett fel a sertésvész; miért is a község határát hatósági zár alá helyezik, hogy a veszedelem tovább terjedésének gátat vessenek.

— Ebrmarás. A városi kórházba került be Kövér Imre, 33 éves szentesi ember, akit alitóltag a Kánaász Nagy Imre kutyája harapott meg a balbokáján és lábszárán. A városi főorvos az esetről jelentést tett a kapitányságon és sürgeti, hogy a marakodó ebet a hatósági állatorvosai vizsgáltsassak meg.

— HalvacSORA. Ritka nagyságú kecsége került a napokban a csongrádi halászköz halójába. Huszonnégy kilót nyom a derek állat, tehát elérte azt a tisztes nagyságot és súlyt, melyben már nem kecségének hanem toknak számít. Ezt a nevezetes halászsákmányt szerezte meg magának a Petőfi szálló bérlője, Halász Janos, egyelőre ott is hagyta Csongrádon a bérkában és csak szombaton hozajta át Szentesre, mert e nap estéjén halvacSORA akar rendezni a szálló ettermében, mikor aztán a nevezetes kecsége, egyéb halfélék tarsaságában, mint izes halászié kerül asztalra. A halvacSORára akartuk ezekben felhívni olvasóink szives figyelmét.

* Erősebb a betegségnél. Igen érdekes hírt tudat velünk Landauer J. ur Szentesről, s mi sietve közöljük, hogy buzditó s batorító példaul szolgáljon azoknak, kik mint Landauer úr, ily rettenetes fájdalom bajban szenvednek. A gyomor-bajosok igazán sajnalatra méltók, mert keves betegség van, mely olyan óriási fájdalmat okoz és ezen kívül még az erkölcsi életre is károsan hat. A gyomor-fájdalom elveszi az étvágyat és a rendetlen emésztés, a mely súlyosan nehezíti a gyomorra, a vérkeringést zavarja, feldoklást, heves főfájást és gyakran bélyugulladást okoz. Az általános gyöngeség oly mértékben vesz erőt a betegben, hogy ha a vér valami módon nem találja meg régi ellenálló képességét, komoly bajok alhatnak be. Landauer úr megtalálta a gyógyszer, mely borzasztó gyomor-bajából ki-gyógyította. Williams doktor Pink-pilulái, melyek a legelőkeltebben gyógyítják a gyomor-és bél-bajokat, a vérszegénységet, a sárgaságot, neurasténiát, reumát, neki teljes gyógyulást nyújtottak. — A Pink-pilulákat használtam s egészen annyira helyreállt, hogy nem hagy kívánni valót. A legborzasztóbb gyomor-bajban szenvedtem, de ez a gyógyszer erősebb volt a rajtam uralkodó bajnál. A használat idejének arányában folytonos javulást éreztem s meg-vagyok győződve, hogy a hideg fürdők, melyeket a gyógyulás idejére ajánlottak, szintén nagyban hozzájárultak a gyógyulásomhoz. Ha valaha bajom visszatérne, rögtön a Pink-pilulákhoz fordulnék.

A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszer-tárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi fő-raktár: Török József gyógyszer-tárban, Budapest, Király-utca 12.

Selyem-mennyasszonyi ruha

feljebb — 14 méter! postabér és vámmentesen szállítva! Mintak postafordulattal küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint. Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari-zsállító. Zúrichben. 5)

Nyilvános számadás és köszönet.

A szentesi iparos ifjak önképző köré által f. évi augusztus 19-én rendezett népi-nepély alkalmával bevétel volt összesen 580 kor. és 95 fillér, kiadás 395 kor. 50 fill. maradvány 189 kor. 45 fill. Felülfizettek: Szűcs Danielné 4 kor, Csongradm. Ellenzék nyomdája 4 kor. Lasitz Pal 2 kor. Ugrai Antal 2 kor. Molnar Sandorné 1 kor. Sándor Matyas 1 kor. Csatári Sándor 60 fillért, mely szives-égekért fogadják a kör nevében ez úton is őszinte köszönetem nyilvánítását.

Korsós Tóth Sándor
penztárnok.

Meghívás.

A szentesi hónapév egylet, a f. évi szeptember 9-én d. e. 11 órakor, a túl a Kurczan lévő közgyűlési teremben gyűlést tart, melyre az egyleti tagokat meghívja

az elnökség.

Iskolai értesítés.

A szentesi izraelita egyház képvisellete közgyűlésének határozatából ezennel felhívom a t. szüléket figyelmét arra hogy a f. 1900/901 iskolai évtől kezdve, az egyház által fenntartott elemi népiskolába idegen illetőségű izr. gyermekek, valamint más hitfeleket képező szentesi gyermekek is felvételt tanulólak, az egyházközség kötelekbe tartozók által fizetett évi 24 kor. tandíj mellett, mely két egyenlő részletben félénként előre is lefizethető az egyházközség jegyzői hivatalában.

Az iskolába való beiratást a tanítótesületnél eszközölhetni.

Szentes 1900. szept. hó.

Bánfalvi Lajos,
iskolazéki elnök.

Népesedési mozgalom.

1900. évi aug. 25—31-ig.

Születtek: Nyakas Mária, Mészáros Mária, Bodi Vince Janos, Kádár Ferenc, Józsa Lajos, Pataki Etelka, Szeleckeai Lajos, Fekete Nagy Mária, Jani Lajos, Szépe Julianna, Csik Mihály, Szabics Etelka, Kürti Szabó Rozália.

Meghaltak: Farkas Mihály 11 hónapos, béthurut. Répa Ferencné 39 éves, tüdőlob. Santó János 77 éves, aggkor. Lakos József 5 éves, veselobb. Pete Franciska 2 hónapos, béthurut. Bene Lidia 2 éves, béthurut. Mikc Imréné 22 éves, tüdővész. Józsa Lajos 1 napos, születési gyengeség. Pusztai Sándor 18 hónapos, tüdőlob. Pataki Etelka 6 napos, születési gyengeség. Mucsi Terézia 10 hónapos, béthurut. Hódi Sándor 3 hónapos, béthurut. Csonti Sándor 57 éves, brightkor. Vince Imre 13 hónapos, béthurut. Böicskei Molnar Terézia 7 hónapos, béthurut. Rádi Janos 68 éves szívszélhűtés. Tibrik Mária 11 hónapos béthurut.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC
Társ-szerkesztő BÀNFA LVI LAJOS.

Özv. Lóvi Ignáczné

izr. templom mellett házában egy **korcsma-helyiség**, pince és jégveremmel, f. évi Szt.-Mihály nap-tól bérbe KIADÓ, esetleg az egész ház kedvező feltételek mellett eladó. 3-1

Rablóczky Pálnak

Sáphalom mellett lévő 50 hold tanya-földje, rendkívül kedvező feltételek mellett ELADÓ. — Értekezhetni III. tized 174. szám alatt, a tulajdossal. 1-11

Egy jó családból való fiú

tanulónak felvétetik Hoffmann Jakab divatárú kereskedésében. 3-1

Depszer Károly és Depszer

Teréz tulajdonukat képező kajáni 120 hold földjük, tanyaépületekkel együtt, kedvező feltételek mellett eladó. Ugyancsak DEPSZER KÁROLY nál **rumos és boroshordók eladók.**

UNTERMÜLLER ERNŐ

könyvkereskedése.
SZENTÉSEN. — PETŐFI-SZÁLLODA.

Gymnasiumi és polgári leányiskolai tankönyvek beszerzésénél ajánlom az üzletben található rak tárt, hol partiban vett teljesen új komplett, tiszta tankönyvek vannak s míg a készlet tart, fél árért lesznek árúsitva.

Rajztömbök és füzetek, saját gyártmányaim olcsobbak és jobbak mint a bécsi gyártmányok.

Dús raktár **rajzeszközökben, tussokban, festékekben** és az összes iskolai kellékekben.

Tankönyvek bevásárlásánál a legnagyobb óvatosságot ajánlom, mivel számtalan mult évi kiadás van forgalomban, s a mely az életbeléptetett új tanterv alapján **használatlan.**

Diák-naptárt teljes naptárral minden növendék ingyen kap.

Tankönyvek bekötése egész vá szonkötéslen, **nickel sarkokkal** — darabonként 40 fillér.

Tisztelettel: 4—3

Untermüller Ernő

165. g. 900.

Hirdetmény.

Szentes város közönsége által néh. ifj. **Bartha János** hagyományaként kezelt, **Fábián-Sebestyén** község határában lévő **214 kishold** (1100 ölel) és **983 öl területű földbirtok**, a városi képviselőtestületnek 162/900. sz. alatti határozatahoz képest: **1900. évi október hó 1-től, 1903. évi szeptember hó 30-áig terjedő három egymásután követ kezű évre, zárt ajánlati verseny útján haszonbérbe kiadatik.**

Az ajánlatok zárt borítékban, szabályszerűleg bélyegzeten, a megajánlott egy évi bérösszeg 10 százalékát kitevő bántapénzzel ellátva és azon írásbeli kijelentéssel, hogy ajánlattevő a haszonbérleti feltételeket ismeri és kötelezőleg elfogadja, **f. évi szept. hó 10-én d. e. 12 óráig alulirotnál nyújthatók be.**

A határidőn túl beadott, utó-, vagy nem szabályszerűleg felszerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ha a zárt ajánlati verseny kellő eredményre nem vezetne, a haszonbérbeadás felett, újabb meghirdetéssel közzéteendő határidőben, nyilvános szóbeli árverés fog tartani.

A részletes feltételek alulirotnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szentesen, 1900. évi szeptember hó 1-én. 3—2

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok.

Schneider-féle **Páfrány-tokocsák**, (Galandózz elhajl.)

Millió embernek a szer visszaadta t-les egészségét
Kik galamdféregben és gyomorban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejestől a páfrány-tokocsák által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrovidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélkül gyors és biztos eredményeért jótállás nyújtatik. Nem art, ha pántlikagiliszta féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — Törvényesen védve. Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy

350 előre való beküldésével. A pántlikagiliszta tünetei a következők: Az arcz halvány-sarga, bagyadt tekintet, kék szemkarikák, lesóványodás, elnyalkásodás, bevont nyelvemészhetetlenség étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomor, nál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyál összegyülemlés, a test megdagadása, gyomorhév, gyomorhév, gyakori felbőgés, bégörés, hengergetés, hullámszerű mozgások, szűró, szívó fájdalom és szűrésok a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfajás, a búskomorsagra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása. Egyedül valódi kapható: **Schneider József** gyógyszerésznél, Resiczán, főútcza 24. (Délmagyarország.) 50—18

166. g. 900.

Hirdetmény.

Szentes város közönsége által néh. **Farkas Mihály** és neje **Pápai Erzsébet** hagyományaként kezelt, a **Lapista** határrészben fekvő **31 kis hold** (1100 ölel) és **154 öl szántóföld**, a városi képviselőtestületnek 163/1900. sz. a. határozata folytán, **1900. évi október hó 1-től, 1903. évi szeptember hó 30-ig terjedő három évre, nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe kiadatik.**

A nyilvános szóbeli árverés **folyó évi szeptember hó 10-én délelőtt 10 órakor**, alulirotnál hivatalos helyiségében fog megtartatni.

Mely körülményre azzal hívom fel a haszonbérletiszándékozókat, hogy az egy évi haszonbérösszeg 10 százalékának megfelelő összeg, az árverés megkezdése előtt, az árverező bizottságnál letendő.

Utóajánlatok nem fogadhatnak el. Közelebbi feltételek alulirotnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szentesen, 1900. évi szeptember hó 1-én. 3—2

Novobáczky Győző,
gazdasági tanácsnok.

Ház-eladás.

Egy ház kerttel a III. t. 124. szám alatt, Nyíri vasárú-féle házzal átellenben, kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezni lehet ugyanott, bármikor **Kovács Mihály** tulajdonossal.